

2024/1. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı

Vergi Tekniği

12 Mayıs 2024 Pazar – 16.00 - 18.00 (2 Saat)

Uyarı! [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.

[2] Cevap kağıdı üzerine, “not talep eden ifadeler” veya “cevap dışında herhangi bir şey” yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranışın adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.

[3] Bu sınav 5 sorudan oluşmaktadır.

Sınavda sorulan sorunun doğru cevabı, açıklamasıyla beraber bir bütün olarak değerlendirilir. Yanıtların ulaşılan sonuca yönelik yasal dayanak ve gerekçelerle birlikte ve yeterli açıklama içerecek şekilde verilmesi gerekmektedir. Gerekçesi ortaya konulmadan veya ilgili maddeye atıf yapılmadan yalnızca “istisnadır” “yapabilir/yapamaz” “beyan eder/edemez” “yapılan işlem doğrudur/yanlıştır” şeklinde yapılan açıklamalara puan verilmeyecektir.

Sorular

Soru 1 : Literatürdeki “Vergide Özgürlek İlkesini” 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu (V.U.K) ile bağlantısına da deðinerek açıklayınız. **(10 Puan)**

Soru 2: 213 Sayılı V.U.K., 555 Sayılı V.U.K. Genel Tebliği ve VUK-165/ Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması Sirküleri kapsamında özkaynaklar içerisinde muhasebeleştirilen Sermaye Tamamlama Fonu ile Sermaye Ayanslarının enflasyon düzeltmesine tabi tutulup tutulmayacağı gerekçeleriyle birlikte açıklayınız? **(15 Puan)**

Soru 3: 6183 Sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 1 Seri No'lu Tahsilat Genel Tebliği kapsamında:

- a- Amme alacaðının iflas yoluyla takibini açıklayınız. **(10 Puan)**
- b- Konkordato halinde amme alacaðının takibini açıklayınız. **(10 Puan)**

Soru 4: Vergi yargılama hukukunda yer alan;

- a- Davaya katılma (Aslı ve fer'i müdahale) kavramlarını açıklayınız. **(8 Puan)**
- b- Fer'i müdahalede bulunulması için gereken hukuki ve şekli şartları yazınız. **(8 Puan)**
- c- Fer'i müdahalenin sonuçlarını, müdahilin hak ve yetkileriyle birlikte yazınız. **(9 Puan)**

Soru 5: Aşağıda yazılı kavramları yanlarında yazılı mevzuatı ile sınırlı olarak açıklayınız?

- a- Hataların Meydana Çıkarılması – (V.U.K. Md. 119) **(5 Puan)**
- b- Gerçek Faydalanicının Belirlenmesi (529 Sıra No'lu V.U.K. Genel Tebliği – Md. 5) **(8 Puan)**
- c- Vergi İncelemesinde Defter ve Belgelerin Teslim Alınması – (Vergi İncelemelerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Md. 12) **(8 Puan)**
- d- Yabancı Memlekette Bulunanlara Tebliğ (213 Sayılı V.U.K. Md. 97) **(9 Puan)**

2024/1. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Vergi Tekniği

12 Mayıs 2024 – 16.00 - 18.00 (2 Saat)

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Önemli Bilgilendirme: Mikro puanlamalar, cevapta yer alması zorunlu olan ifade/cümle ve/veya mevzuat hükmünün sonunda (... puan) şeklinde belirtilmiştir.

Cevap – 1

Öncelikle gelişmiş pek çok ülke hukuk literatüründe de belirtildiği üzere vergi, mükelleflerin ödeme gücüne göre ödemeleri gereken bir ödev bir sorumluluk olduğu kadar vatandaşlığın belirgin bir göstergesi olarak aynı zamanda *bir haktır*. (Burada kastedilen hak devletlerin vergilendirme hakkından ayrı ve bağımsız, mükellef/vatandaşların o ülkeye o devlete aidiyetinin vatandaş olmanın belirleyicisi ve göstergesi olarak vergi ödeme hakkıdır)¹

1982 Anayasamız ise temel hak ve hürriyetleri düzenleyen ikinci kısmının “Siyasi Hak ve Ödevler” başlıklı dördüncü bölümünde yer alan 73. Maddesinde “Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür” ifadesine yer vererek vergilemede ödeme gücü ilkesini ve verginin bir ödev olduğunu öne çıkarmaktadır.

Ancak son zamanlarda vergi idaresince yapılan düzenlemeler anayasa ile vergileme hakkının sahibi olan devletin kendi iradesiyle mükelleflerin vergi ödeme ödevini yerine getirirken bazı haklara sahip olduğunu kabul ettiğini göstermektedir. Bu duruma en iyi iki örnek T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından ortaya konulmuş olan “Mükellef Hakları Bildirgesi” ile Vergi Denetim Kurulu başkanlığı tarafından yayımlanan “Vergi İncelemesinde Mükellef Hakları ve Yükümlülükleri” metinleridir.

Vergide özgürlük ilkesi mükelleflerin hukukun ve kanunların dışına çıkmadan mükellef haklarının bilgisi ve bilinci içerisinde ödemeleri gereken vergiyi en aza indirmek ve/veya muafiyet ve istisnalardan faydalananarak vergi yükünün dışında kalmak amacıyla gerçekleştirdikleri işlem, eylem ve davranışlarındaki özgürlüklerini tanımlamaktadır.

Pek tabi ki bu özgürlük, sınırsız bir özgürlük değildir. Vergide özgürlük kavramının sınırlarının belirlenmesinde iki ana kriter bulunmaktadır.

Birincisi hukuka uygunluk kriteri, ikincisi ise normal olmayan (olağan dışı) ekonomik ve yönetsel eylemlerdir. Vergide özgürlük ilkesinin ihlal edilmediğinden bahsetmek için her iki kriterin de bir arada yerine getirilmiş olması gerekmektedir.

¹ Almanya, Belçika ve Fransa vatandaşları arasında yapılan bir ankette vatandaşlık aidiyetinin belirlenmesinde “Vergi ödemek” ifadesine “çok katılırmış” diyenlerin oranı %33,5 ve “katılırmam” diyenlerin oranı ise %28,2 olup, toplamda %61,7 olmuş ve siyaset katılımında yer alan oy kullanmadan olduğu gibi vergi ödemek de ankete göre ilgili ülke vatandaşları tarafından demokratik katılımın, vatandaş olmanın en temel unsuru olarak görülmektedir. (Aktif vatandaşlık algı araştırması – 2022 Erişim adresi: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content/d7ceb9ce-480c-4844-a00d-c3ced79f59f/Aktif_Vatanda_1_k_Alg_Ara_t_rmas_-__TR__1__2_.pdf)

Hukuka uygunluk kriterinden kasıt vergide özgürlük ilkesi sınırları içerisinde hareket eden mükellefin herhangi bir hukuk kuralını ihlal etmemiş olmasıdır.

Normal olmayan (olağan dışı) ekonomik ve yönetsel eylemlerden kasıt ise **213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 3. Maddesinde geçen** “Vergilendirmede **vergivi doğuran olay** ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır. İktisadi, ticari ve teknik icaplara uymayan veya olayın özelliğine göre **normal ve mutad olmayan bir durumun iddia olunması halinde ispat külfeti** bunu iddia eden tarafa aittir” ifadeleridir. Yani vergide özgürlük ilkesinin sınırları içerisinde hareket etmek isteyen mükelleflerin yaptıkları işlemler **iktisadi ticari teknik icaplara uygun olacak**, uygun olmadığı taktirde mükellef bunu ispatla yükümlü olacaktır.

Yukarıda açıklanan yönleriyle vergide özgürlük ilkesi **“vergi planlaması”, “vergiden kaçınma”, “vergide muvazaa” ve “peçeleme”** gibi kavramlarla da yakın ilişki içerisinde olup bu kavramların (vergi planlaması ve kaçınma gibi) bazıları vergide özgürlük ilkesinin sınırları içerisinde kalmakta (Muvazaa ve peçeleme gibi) bazıları ise vergide özgürlük ilkesinin sınırlarını aşmakta ve hukuka aykırılık teşkil etmektedir (**10 Puan**)

Cevap -2

Muhasebe uygulamasında çoğunlukla “529-Diğer Sermaye Yedekleri” hesabında muhasebeleştirilen Sermaye Tamamlama Fonu için “511 Sermaye Tamamlama Fonu” “549 Özel Fonlar” “528 Sermaye Tamamlama Fonu” hesaplarının da kullanıldığı görülmüştür.

555 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği’nde, sermaye tamamlama fonlarının düzeltmeye tabi tutulup tutulmayacağına dair bir belirleme yer almamıştır.

Ancak, 165 No.lu VUK Sirkülerinin 4.3. bölümünde ise 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 376’ncı maddesi uyarınca **sermayenin tamamlanmasına karar verilen şirketin ortakları tarafından zarar sebebiyle karşısız kalan kısmı kapatacak miktarda aktarılan** (**4 Puan**) ve öz kaynaklar içerisinde takip edilen **sermaye tamamlama fonunun parasal olmayan kıymet olarak kabul edileceği ve düzeltmeye tabi tutulacağı** (**4 Puan**) belirtilmiştir.

Sirkülerde sermaye avanslarının düzeltilmesine yönelik de bazı açıklamalara yer verilmiştir. İleride gerçekleştirilecek sermaye artırımından kaynaklanan sermaye taahhüdünün yerine getirilmesinde kullanılmak amacıyla, **sermaye artırımına ilişkin karardan önce ortaklar tarafından sermaye avansı olarak şirketin banka hesabına yatırılan tutarlar** (**4 Puan**), banka hesabına yatırıldığı tarihten itibaren şirketin öz sermaye hesaplarına dahil olmakta ve bilançosunda öz sermaye kalemleri arasında çoğunlukla da “Diğer Sermaye Yedekleri” hesabında izlenmektedir.

165 No.lu VUK sirkülerinin 4.3. bölümünde Hazine ve Maliye Bakanlığı’na 213 sayılı Kanun’un mükerrer 298’inci maddesinin (A) fıkrasının (8) numaralı bendinin verdiği yetki kullanılmak suretiyle, sermaye avansı olarak sermaye yedekleri hesabında takip edilen

tutarlarının parasal kıymet olarak kabul edilmesi ve düzeltmeye tabi tutulmaması (3 Puan) uygun bulunmuştur. Söz konusu düzenleme geçerli olduğundan sermaye avanslarının enflasyon düzeltmesine tabi tutulmaması gerekmektedir.

Cevap - 3

Amme alacağının iflas yoluyla takibi 6183 Sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanunu 100. Maddesinde düzenlenmiş ve kanunda aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir.

Amme alacaklarının tahsili için İcra ve İflas Kanunu hükümleri dairesinde (2 Puan) amme borçlusunun iflası istenebilir.

İflas dairesi, amme alacaklarının iflas masasına geçirilmesini temin için, hakkında iflas açılan kimseleri ve basit ve adı tasfiye şekillerinden hangisinin tatbik edileceğini bulunduğu yerdeki amme idarelerine zamanında bildirmeye mecburdur. (2 Puan)

Konuya ilişkin 1 Seri No'lu Tahsilat Genel Tebliğinde aşağıdaki açıklamalar yapılmıştır.

I- İflas Yoluyla Takip

1. 6183 sayılı Kanunun 100 üncü maddesi ile amme alacaklarının tahsili için İcra ve İflas Kanunu hükümleri çerçevesinde amme borçlusunun iflasının istenebileceği, iflas dairelerinin de amme alacaklarının iflas masasına geçirilmesini temin için, hakkında iflas açılan kimseleri ve tasfiye şekillerinden hangisinin uygulanacağını bulunduğu yerdeki amme idarelerine zamanında bildirmeye mecbur oldukları düzenlenmiştir.

2. 6183 sayılı Kanunun 54 üncü maddesinde de iflas yoluyla takip cebren tahsil şekillerinden biri olarak tanımlanmıştır. (2 Puan)

İflas muameleleri, 2004 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütüldüğünden, alacaklı tahsil daireleri iflas yoluyla takip taleplerini yetkili birimleri aracılığı ile dava açarak yapabileceklerdir. (2 Puan) Amme borçlusunun iflasının açılmasına karar verilmesi halinde, *iflasın açıldığı andan itibaren tahsil dairelerince takip ve tahsilat yapılması mümkün bulunmamaktadır. (2 Puan)*

Bu nedenle, iflas yoluyla takip muamelelerine başvurulması sırasında bu hususun göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

Not: Soruda Amme Alacaklarının İflas yoluyla takibinin ilgili mevzuat kapsamında nasıl olacağı sorulmuştur. Bu nedenle 6183 Sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun'da yer alan amme borçlusunun iflas etmesinden sonra amme alacağının nasıl tahsil edileceğine (Amme alacağının rüçhan hakkı madde-21, garameten taksim, tahsil edilemeyen amme alacağı madde-3 vb.) ilişkin hükümler (Amme borçlusunun iflası halinde amme alacağının tahsili) amme alacağının iflas yoluyla takibiyle ilgili ve sorunun cevabı kapsamında olmadığından doğru dahi olsalar puanlama kapsamında değildir.

3-b

Konkordato

Amme alacaklarının tahsili, İcra ve İflâs Kanunu'na göre değil; 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usûlü Hakkında Kanun hükümlerine göre olmaktadır. Ne var ki, amme alacağından dolayı iflâs yoluyla takip yapılması veya başlamış takip içinde yer alınması, İcra ve İflâs Kanunu hükümlerine göre olur (AATUHK m.100).

6183 sayılı Kanunun 101 inci maddesi ile amme idaresi tarafından iflas talebinde bulunulsa dahi tasdik edilen konkordatonun amme alacakları için mecbur olmadığı hükmeye bağlanmıştır.

(2 Puan)

Tahsilat Genel Tebliğinde madde hükmüne yönelik aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir.

Konkordato müessesesi 2004 sayılı İcra İflas Kanununun 285 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir.

2004 sayılı İcra İflas Kanununda 4949 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, 289 uncu madde “Mühlet içinde borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce yapılmış takipler durur, ihtiyati haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.” şeklini alındıktan, konkordato kararı tasdik edilen amme borçlusu hakkında, aynı Kanunun 287 nci maddesine göre icra mahkemesince tayin edilen mühlet içerisinde, takip yapılmasına imkan bulunmamaktadır.

Gerek İcra İflas Kanununda yapılan değişiklik gerek ise Tahsilat Genel Tebliğinde bu değişiklik vurgulanarak yapılan açıklamaların gereği olarak konkordato mühleti içerisinde

Amme alacaklarından dolayı;

- a- Hiçbir takip yapılamaz (2 Puan)**
- b- Evvelce yapılmış takipler durur (2 Puan)**
- c- İhtiyati haciz kararları uygulanmaz (2 Puan)**
- d- Bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez (2 Puan)**

Cevap – 4

4a

Vergi yargısı denildiğinde temel kanun olan 2577 Sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu “Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile Vergi Usul Kanununun Uygulanacağı Haller” başlığını taşıyan 31. Maddesinde;

“Bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda; ... üçüncü şahısların davaya katılması, ... Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümleri uygulanır” hükmüne yer vererek davaya katılma/müdahale konusunda Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa (01/10/2011 tarihinde yürürlüğe giren HMK’dan önce yürürlükten kalkmıştır) atif yapmıştır. Söz konusu kanunun 53.-58. Maddeleri arasında üçüncü şahısların davaya müdahalesi düzenlenmiş ancak müdahalenin türleri yönünden bir ayrima gidilmemiştir.

12/1/2011 tarihli Hukuk Muhakemeleri Kanununda davaya müdahale için asli ve feri müdahale olmak üzere iki şekil öngörülümüştür.

1- Asli Müdahale:

HMK’nın 65 inci maddesinde düzenlenmiştir. Madde metnine göre “Bir yargılamanın konusu olan hak veya şey üzerinde kısmen ya da tamamen hak iddia eden üçüncü kişi, hukum verilinceye kadar bu durumu ileri sürerek, yargılamanın taraflarına karşı aynı mahkeme de dava açabilir. **(4 Puan)**

2- Fer’i Müdahale

Hukuk Muhakemeleri Kanununun 66. Maddesinde fer’i müdahale aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.

“Üçüncü kişi, davayı kazanmasında hukuki yararı bulunan taraf yanında ve ona yardımcı olmak amacıyla, tahkikat sona erinceye kadar, fer’i müdahil olarak davada yer alabilir”

Kanun maddesinden de anlaşılacağı üzere “Görülmekte olan (derdest) bir davada, davanın tarafı olmayan üçüncü bir kişinin, davayı kazanmasında hukukî yararı bulunan taraf yanında ve ona yardım etmek amacıyla davaya katılmasına fer’i müdahale denilmektedir” **(4 Puan)**

HMK’nın 66-69 uncu maddeleri arasında düzenlenen fer’i müdahile, aslı müdahalede olduğu gibi görülmekte olan davanın taraflarına karşı herhangi bir dava açmamaktadır. Dolayısıyla fer’i müdahil, taraf olmadığı gibi tarafin temsilcisi de olmadığından, kendisi adına hukukî himaye talep etmemekte, sadece kendi menfaati nedeniyle yanında katıldığı tarafa yardım etmektedir.

Pozitif hukukumuzda, bu katılmaya; “müdahale”; taraf sıfatına sahip olmayan üçüncü kişiye de; “müdahil” denilmektedir.

4b

Davanın tarafları haricindeki, üçüncü bir şahsin davaya katılabilmesi için;

- 1- Açılmış görülmekte olan (derdest) bir dava bulunması gereklidir. **(1 Puan)**
- 2- Davaya katılacak kimsenin bir hukuki yararının (menfaatinin) bulunması gerekmektedir **(3 Puan)**
- 3- Davaya katılan, yanında katıldığı kişinin yardımcısı durumunda olduğundan, yanında davaya katıldığı tarafın taleplerinden farklı bir talepte bulunması olanaksızdır. **(2 Puan)**
- 4- Davaya katılma talebi ayrı bir dilekçe ile mümkündür. Davaya katılan katılma gerekçelerini ve kimin lehine davaya müdahale olunduğu dava dilekçesinde açıkça belirtilmelidir. **(1 Puan)**
- 5- Katılma talebi, davanın sona ermesine kadar, herhangi bir aşamada yapılabilir. **(1 Puan)**

4c

- 1- Müdahil, davada taraf sıfatı kazanmaz. **(1 Puan)**
- 2- Müdahale talebinin kabulü halinde müdahale ancak davayı bulunduğu noktadan itibaren takip edebilir. Bu noktadan sonra taraflara bildirilen huşların müdahale de tebliğ edilmesi gereklidir. **(1 Puan)**
- 3- Fer'i müdahalelin taraf sıfatı olmamasının sonucu olarak karar taraflar adına verilir. Fer'i müdahale adına karar verilmez. **(1 Puan)**
- 4- Yine Fer'i müdahalelin davanın tarafı sıfatı olmamasının bir diğer sonucu olarak müdahale tek başına temyiz, yargılamanın yenilenmesi, kararın düzeltilmesi, davadan feragat, davayı kabul, hâkimin reddi, ıslah, duruşma, kararın açıklanması talebinde bulunamaz. **(1 Puan)**
- 5- Müdahil, yanında katıldığı tarafın yararına olan iddia veya savunma vasıtalarını ileri sürebilir; onun işlem ve açıklamalarına aykırı olmayan her türlü usul işlemlerini yapabilir. **(1 Puan)**
- 6- Fer'i müdahalelin, katılmak istediği davada hukuki yararının olması, yanında katıldığı tarafa yardımcı olması ve uyuşmazlığın çözümünde esas alınacak bilgi ve belgeleri yanında katıldığı tarafla birlikte sunarak davanın esasına etki edebilme olasılığının bulunması, nedeniyle, fer'i müdahalele hakkında karar verilmenden davanın esası hakkında karar verilmemesi gereklidir. **(1 Puan)**
- 7- Davanın duruşmalı olması halinde müdahale, duruşmaya da davet edilir. **(1 Puan)**
- 8- Yargılama sonucunda, davanın müdahalelin yanında davaya katıldığı taraf lehine sonuçlanması durumunda, müdahalelin yaptığı yargılama giderleri (müzahale giderleri) de karşı tarafa yüklenir. Ancak vekalet ücreti "yargılama gideri olarak" kabul edilmediğinden dava müdahalelin birlikte hareket ettiği kişi lehine sonuçlansa dahi müdahale lehine vekalet ücretine hükmedilemez. **(1 Puan)**
- 9- Müdahale talebine ilişkin karar, ara kararı olup, tek başına temyiz edilemez. Ancak müdahale, yargılama sonucunda verilen hükmün sadece müdahale talebinin reddine ilişkin kısmının temyizini talep edebilir. **(1 Puan)**

Cevap – 5

5a

Vergi Hataları şu yollarla meydana çıkarılabilir:

1. İlgili memurun hatayı bulması veya görmesi ile; (**1 Puan**)
2. Üst memurların yaptıkları incelemeler neticesinde hatanın görülmESİ ile; (**1 Puan**)
3. Hatanın teftiş sırasında meydana çıkarılması ile; (**1 Puan**)
4. Hatanın vergi incelenmesi sırasında meydana çıkarılması ile; (**1 Puan**)
5. Mükellefin müracaatı ile. (**1 Puan**)

5b

(1) Tüzel kişilerde;

- a) Tüzel kişiliğin yüzde yirmi beşi aşan hissesine sahip gerçek kişi ortakları, (**1 Puan**)
- b) tüzel kişiliği nihai olarak kontrolünde bulunduran gerçek kişi ya da kişiler (**1 Puan**),
- c) en üst düzey icra yetkisine sahip gerçek kişi ya da kişiler (**1 Puan**),

(2) Tedbirler Yönetmeliğinin 12. nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen tüzel kişiliği olmayan iş ortakkıları gibi teşekkülerde:

- a) Tüzel kişiliği olmayan teşekküler nihai olarak kontrolünde bulunduran gerçek kişi ya da kişiler, (**1 Puan**)
- b) a bendi kapsamında gerçek faydalanicının belirlenememesi durumunda en üst düzeyde icra yetkisine sahip gerçek kişi ya da kişiler, (**1 Puan**)

üst düzey yönetici sıfatıyla gerçek faydalancı olarak kabul edilir ve bildirime konu edilir.

(3) Trust ve benzeri teşekkülerde (**1 Puan**); kurucular, mütevelli, yönetici, denetçi veya faydalancı sıfatını haiz olanlar (**1 Puan**) ya da bu teşekküler üzerinde nüfuz sahibi olanlar (**1 Puan**) gerçek faydalancı olarak kabul edilerek bildirime konu edilir.

gerçek faydalancı olarak kabul edilir.

5c

Vergi İncelemelerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Md. 12'de aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir.

(1) Mükelleflerin defter ve belgeleri yazılı (1 Puan) olarak istenir ve tutanakla teslim alınır. Yazıda, ibraz edilecek defter ve belgeler ile on bes günden az olmamak üzere (1 Puan) ibraz süresine, ibraz yerine ve ibraz edilmemesi halinde uygulanacak müeyyidelere yer verilir.

(2) ve (3) Mükellefin yaziya gerek kalmaksızın defter ve belgelerini ibrazı üzerine defter ve belgeler, tutanak düzenlenmek suretiyle (1 Puan) alınır. Tutanakta, teslim alınan defter ve belgelerin mahiyeti ile teslim eden ve alan kişilerin kimlik bilgileri ve imzalarına yer verilir.

(4) Mükelleflerin, Bakanlığın elektronik olarak tutulmasına izin verdiği defter ve belgeleri Bakanlık tarafından oluşturulan sistemi kullanmak suretiyle elektronik ortamda ibraz etmesi esastır. (1 Puan)

(5) Mükellefin işyeri adresi, işyeri adresinin bulunmaması halinde ikametgâh adresi ile inceleme görevi verilenin çalışma yerinin aynı ilde bulunmaması halinde, defter ve belgeler mükellefin işyeri adresi, işyeri adresinin bulunmaması halinde ikametgâh adresinin bulunduğu ildeki dairede teslim alınır. (1 Puan)

Mükellefin talebi halinde defter ve belgeler inceleme görevi verilenin sürekli çalışma verindeki dairede de teslim alınabilir. (1 Puan) Bu fikranın uygulanmasında dördüncü fikra hükmü saklıdır.

(6) Nezdinde inceleme yapılacak olanla temas kurulamaması veya ilgili ile temas kurulmasına rağmen verilen sürede defter ve belgelerin ibraz edilmemesi gibi hallerde inceleme, ilgiliinin vergi dairesindeki dosyasında yer alan belgeler, elektronik ortamda tutulmasına izin verilen veriler ve diğer kaynaklardan elde edilen her türlü bilgi ve belgeler ile varsa Başkanlığın risk analizi sonuçlarına dayalı olarak yürütülür. (1 Puan)

(7) 213 sayılı Vergi Usul Kanununun aramaya ilişkin hükümleri saklıdır. (1 Puan)

5d

Yabancı Memlekette Bulunanlara Tebliğ,

O memleketin yetkili makamı vasıtasyyla yapılır. (1 Puan) Bunun için anlaşma varsa veya o memleketin kanunları müsait ise o yerdeki Türk siyasi memuru veya konsolosu tebliğin yapılmasını yetkili makamdan ister.

Kendisine tebliğ yapılacak kişi Türk vatandaşısı ise tebliğ Türk siyasi memuru veya konsolosu vasıtasyyla de yapılabilir. (1 Puan) Bu hâlde bildirimi Türkiye elçiliği veya konsolosluğu veya bunların görevlendireceği bir memur yapar.

Tebliğin konusu ile hangi merci tarafından çıkarıldığı bilgilerinin yer aldığı ve otuz gün içinde başvurulmadığı takdirde tebliğin yapılmış sayılıcağı ihtarını içeren bildirim, muhataba o ülkenin mevzuatının izin verdiği yöntemle gönderilir. (1 Puan)

Bildirimin o ülkenin mevzuatına göre muhataba tebliğ edildiği belgelendirildiğinde, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Türkiye elçiliği veya konsolosluğuna başvurulmadığı takdirde tebliğat otuzuncu günün bitiminde yapılmış sayılır. (1 Puan)

Muhatap, Türkiye elçiliği veya konsolosluğuna başvurduğu takdirde tebliğ evrakını almaktan kaçınırsa bu hususta düzenlenecek tutanak tarihinde tebliğ yapılmış sayılır. (1 Puan) Evrak bekletilmeksiz merciine iade edilir.

Yabancı memleketlerde bulunan kimselere tebliğ olunacak evrak, tebliğati çıkaran merciin bağlı bulunduğu Bakanlık vasıtasyyla Dışişleri Bakanlığına (1 Puan), oradan da Türkiye elçilik veya konsolosluğuna gönderilir. Şu kadar ki, vergi dairelerinin yabancı memleketlerde bulunan kimselere tebliğ olunacak evrakları, vergi dairesi başkanlıklar; vergi dairesi başkanlığı bulunmayan yerlerde ise defterdarlıklar tarafından doğrudan (1 Puan) Türkiye elçilik veya konsolosluğuna gönderilir.

Yabancı memlekette resmi görevle bulunan Türk memurlarına tebliğ Dışişleri Bakanlığı vasıtasyyla yapılır. (1 Puan)

Yabancı memlekette bulunan askeri şahislara yapılacak tebliğ, bağlı bulundukları kara, deniz, hava kuvvetleri komutanlıklarıyla Jandarma Genel Komutanlığı vasıtasyyla yapılır. (1 Puan)